

Konzulens: Wéber Simon Krisztina tanárnő

2021.

Liszt Ferenc

Bogdán Anikó Xénia – 12.D

*Baptista Szeretetszolgálat EJSZ Széchenyi István Gimnáziuma és Technikuma -
PÉCS*

Liszt Ferenc (1811 - 1886)

Született: 1811. október. 22.-én Doborjánban. Magyar zeneszerző, karmester, zenetanár

és zongoraművészként élte az életét. A 19. században, amikor a romantika korszaka zajlott Európa szerte, akkor volt az egyik legjelentősebb alkotó. Édesapja: Liszt Ádám az Esterházy herceg hivatalnok volt, édesanyja: Lager Mária Anna.

Apjának roppant hamar felkeltette fia a figyelmét, és korán elismerte a zenéhez való

Édesanyja

Édesapja

tehetségét. Autodidakta módszerrel tökéletesítette a gyakorlatait a legmagasabb szintre. 9 évesen már a közönség elé merészkedve előadta első fellépését. Bécs közönségének

szimpatizálást is elnyerte, Beethoven felfigyelt a csodagyerekre. 1823-ban Pesten koncerttel búcsúzott szülővárosától, művészi fejlődése érdekében apjával Angliába és Franciaországba utazott turnézni, végül Párizsban sátorozott le. Francia fővárosnak a szelleme átjárta: a zene, az irodalom, a filozófia tekintetében elkápráztatták az ottani tapasztalatok. Több európai országban koncertezett és a virtuóz tudásával levette őket a lábukról. 16 évesen édes apukáját elveszti, és ezzel kibontakozik az akkori ördögi kör, ami karrierjét is el akarja rontani, valamint személyes életét is megkeseríti. Ráadásaként egy fiatalkori szerelemben is csalódik. Megszállja a mély depresszió, aminek sokáig a rabja lesz. Elelzarja magát a külvilágtól, szociális létől. Megszakadnak a hangversenyek, zongoratanításból keresi a mindennapi betevőjét az arisztokrata családoknál. Olvasási lázban szenvedett, rengeteg könyvet olvasott el. Az első magyarokhoz vonatkozatható műve is elkészült: Fáy László és Bihari János verbunkos dallamai járultak hozzá.

1834-ben megismeri Marie d'Agoult grófnőt, akihez mély érzelmek és szerelmi élet fűzi, egy évtizednyi együttélés után három gyermek születik. Számtalan helyen hangversenyezik, szinte Európa legfontosabb városaiban előadásokat szervez. 1838 mélyen érintette a Magyarországon történt árvíz tragédia, azonnal a hazája érdekeit nézve segítő kezet nyújtott. Bécsi hangverseny bevételeiből 25.000 forintot küld hazájának a megsegítésére. 1840-ben pedig látogatóba hazautazik.

Zene históriája megemlékezik a jó cselekedeteiről: 1841-ben Toulouseban, egy koncerttel megszerzett pénzüsszegét továbbította a munkásoknak a nemes cél érdekében. A küldöttség egyik tagja megköszönte az adományt, de sajnálattal közölte, hogy a magas belépő

miatt nem hallották az előadást. Lemondta tervezett utazását és díjmentes koncertet tartott számukra.

Liszt Ferenc a későbbiekben betoppant Zichy Géza gróf magyarországi birtokára, ahová az egész falut invitálta. A következő jelzővel elismerték, hogy bizonyította a benne rejlő emberiség fogalmát:

*"Hogy mint hívnak, azt megmondta a gróf.
Hogy mit tudsz, azt megmutattad nekünk,
de hogy mi vagy, azt megismertük,
és ezért áldjon meg a magyarok Istene!"¹*

1842-ben Weimarban szállta meg magát, 13 évig az udvari zenének a vezére lett. Liszt már 1842-ben megkapta a „Kiváló karmester” címet, de csak 1848 elején ért véget előadói pályafutása. 1842-ben Berlinben dicsőítő ünnepekkel jutalmazták. Később Szentpéterváron is járt, ahol hatalmas örvendezéssel várták és rengeteg plusz anyagi támogatást kapott. 1842-ban Moszkvában és Lengyelországban is adott koncertet. Rengeteg külföldi hangverseny után visszatért Magyarországra.

1842. március 14-én a Königsbergi Egyetem Bölcsészettudományi kara zeneművészet tiszteletbeli doktorává nevezte ki. 1842-ben a professzionális karmesteri munkáját nem rontva kinevezték Kapellmeisterré, ezért cserébe alkut kötött a beosztásáért, aminek eredménye, hogy évente 3 hónapot kell töltenie Weimarban. Műveinek nagy száma itt készült el, fiatal és tehetséggel megáldott zeneszerzők pártfogásáért hatalmas igyekezettel küzdött, különösen Berlioz és Wagner tekintetében.

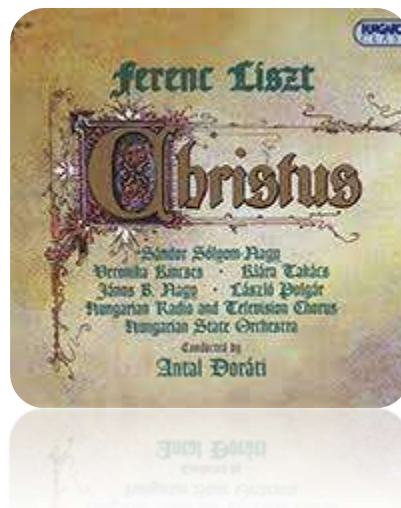
1842. május. 28-án otthagyta Szentpétervárt és hajóval Lübeckbe, onnan tovább folytatva útját úti kocsival közlekedett Párizsba. Édesanyja házában húzta meg magát, ahol három gyermekével tartózkodott. 1847-ben egy újabb szerelmi életét épített ki Kijevben, miután megszakította élettársi viszonyát Marie d'Agoulttal Újdonsült kedvese: Wittgenstein Caroline. Lisztnak alátámasztott szerelmi „kalandjai” voltak a drezdai Lola Montez táncosnővel. Erről az incidensről rengeteg forrásként értelmezhető cikk került a publikum elé, ahol olyan vádak és támadások érték Lisztet, hogy feleségül akarta venni a táncosnőt. Ez viszont hamisnak bizonyult. Mindemellett Lisztnél valóban felmerültek a házasságnak a gondolatai, de a jelölt Valentine Cessiat, Lamartine unokahúga volt, aki azonban nem fogadta el Őt. Az első pillantást Lamartinenél tehette meg, amikor a Chateau de Saint-Pontban lévő

¹ https://www.irodalmiradio.hu/femis/zene/kszerzo/1_menu/liszt.htm

otthonában járt. A szakítás után Liszt dupla koncertet tartott az Olasz Színházban, mindkettő nagy sikert aratott, és az újságok is lelkes kritikákat közöltek vele kapcsolatban. Az 1841-től 1844-ig Párizsban megrendezett koncertek Liszt zongoraművészi pályafutásának csúcsát jelentették.

Liszt weimari tevékenysége arra irányult, hogy több évtizedes hanyatlás után Goethe és Schiller ismét a magas művészet, elsősorban a zene irodalmi szövegeinek alapjává váljon. A zeneszerző Liszt nem aratott akkora sikert, mint a zongoraművész, sőt ellenségei is voltak akik megtalálták és próbálták szabotálni az előadásait. Tragikus jeleneteket csináltak az ellenségei az előadásai alatt.

1861-től néhány évig Rómában élt, s ennek eredményeként megszületett egyházzeneje: Szent Erzsébet legendája – egy oratórium, amelyben a szegényeket gondozó magyar szentekről állít emléket, Krisztus beszédeit, ill. koronázási misék.

1865-ben az alsóbb papi rendbe nyert felvételt, ettől kezdve reverendába töltötte idejét. 1869-től 3 város, Róma, Weimar és Budapest között éli életét, a 60-as évektől egyre többet tesz a magyar zene javításának érdekében. Ekkor megkapta a tonzúrát, ami azt jelenti, hogy a fej hátsó részét körbe borotválták. 1865-ben Pesten a Nemzeti Zenede jubileumi ünnepségen előadják Szent Erzsébet legendáját, ahol ő vezényeli el a művet. Szeptemberben Szekszárdra majd onnan Párizsba utazott, ahol III. Napóleon rezidenciáján járt. Scitovszky hercegprímás felkérésére komponált egy koronázási misét, amivel ünnepélyessé tette Ferenc József híres megkoronázását. Az ünnepi fogadtatásra viszont nem hívták meg.

1869-től a nyarakat ismételten Weimarban töltötte, ahol új tanítványai fogadták. Carl Alexander nagyherceg az udvari kertészlakban egy saját szállást biztosított számára. Weimar-

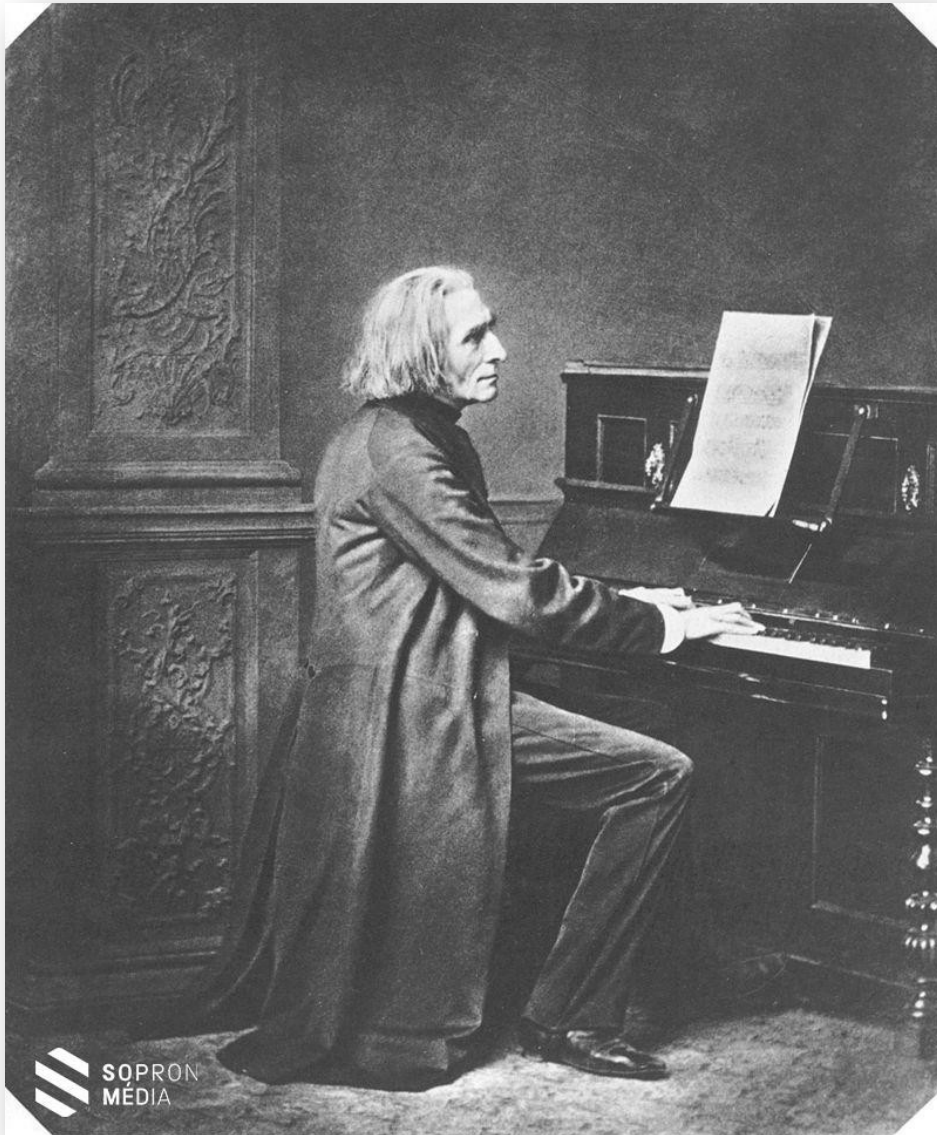
Róma-Pest háromszöge behálózta az élete minden egyes szegletét, ez lett a mottója. 1870-től 1871. április 22-ig Pesten szállt meg.

1875-ben létrejött Budapesten a Zeneakadémia, alapító és egyben tanárként is szerepe volt, duálisan alakította ki. 1876. március 2-án kezdett el foglalkozni a tanítói funkciójával és megkezdte az óráit. 1879-ben drasztikus robbanásszerűen megnőttek a tendenciák. 1880-ban az intézményt áthelyezték az akkori Sugár útra. Liszt imádta átadni a tudását, valamint jótékonyági programokat is. Ketten tartották el a Zeneakadémiát: Liszt, állam. 1881-ben Firenzében rajtolt, innen kezdte el alkotói pályájának folytatását. Zeneakadémia új objektumába beköltözött, napjainkban Liszt Múzeum lett a hivatalos neve.

1886 első felében Rómából Firenzébe és Velencébe utazott át. Január 30-án Budapestre vette az irányt. Rohanással telített életet folytatott ekkor is. Operaházba ment Mihalovic Ödön egyik darabját meghallgatni. Zongoraleckék adása Liszt lakosztályán történt, ahol díjmentes tanórákat tartott. Február 20-án meghűlt és elkapott egy erőteljes lefolyású kórokozót, több napra ágyhoz kötötte a betegség. Március 10-én volt a búcsú órája, amit Zeneakadémián tartott. Barátai a pályaudvar frekventált étteremében tartottak neki egy búcsúvacsorát, hogy kifejezzék a feléje érzett tiszteletüket. 1886. március 11-én végleg elhagyta Budapestet és ezzel Magyarországot is. 1886. július 21-én, szerdán Bayreuthba megérkezett ahol lázas, letargikus, erősen köhögő állapotban volt. Egyre rosszabb állapotba került, ennek ellenére nem feküdt

ágyba. Július 28-án tüdőgyulladást diagnosztizált nála az orvosa, ezért számára teljes, szigorú ágynyugalmat rendelt el. Cosima, a lánya megtiltotta, hogy látogassák a mestert. Július 31-én az állapota kritikussá vált és fokozatosan romlott. Lánya egész nap fogta a kezét és felügyelte, este azonban elviharzott Wahnfried-villába. Liszt Ferenc 23:30-kor eltávozott az élők sorából, itt hagyva a zenei örökséget.

Források:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Liszt_Ferenc

<https://lisztmuseum.hu/kutatas/liszt-ferencrol-119417>

https://www.irodalmiradio.hu/femis/zene/kszerzo/l_menu/liszt.htm

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/0d/Liszt_1839.png/260px-Liszt_1839.png

<https://papageno.hu/wp-content/uploads/2019/01/07-1.jpg>

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b4/Adam_Liszt.jpg/220px-Adam_Liszt.jpg

<https://encrypted->

[tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQ8MEjKRhV_LiXIXpB0HRELLxt8IFLm21D6rA&usqp=CAU](https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQ8MEjKRhV_LiXIXpB0HRELLxt8IFLm21D6rA&usqp=CAU)

https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTd11l05cvwXrOQ7TrkUfw6fl4_-uiJvN7UeEYguP02Gi-rsbO9S6Rr18uAUvE67Kx_3r0&usqp=CAU

https://budapest.varosom.hu/upload_pic/big/88/6133111121052536_budapest_liszt_ferenc_zeneakademia.jpg

https://www.sopronmedia.hu/cache/lisztferenc_f5ne-e53b-1571732161.jpg